

 Experiența Erasmus+ în Portugalia – Lecții, reflecții și inspirație personală

Participarea la mobilitatea Erasmus+ de tip job shadowing în școlile din orașele Elvas și Vila Boim (Portugalia) a reprezentat prima mea experiență de acest tip și, totodată, o călătorie profesională, culturală și dezvoltare spirituală de neuitat. Timp de cinci zile în care am desfășurat activități intense de observare la clasă, m-am conectat la un alt mod de a înțelege educația – cu accent pe elev, colaborare și deschidere. A fost o ocazie unică de a observa din interior sistemul educațional portughez, de a interacționa direct cu profesori, elevi, directori de școli și personal auxiliar și de a reflecta profund asupra propriei mele practici didactice.

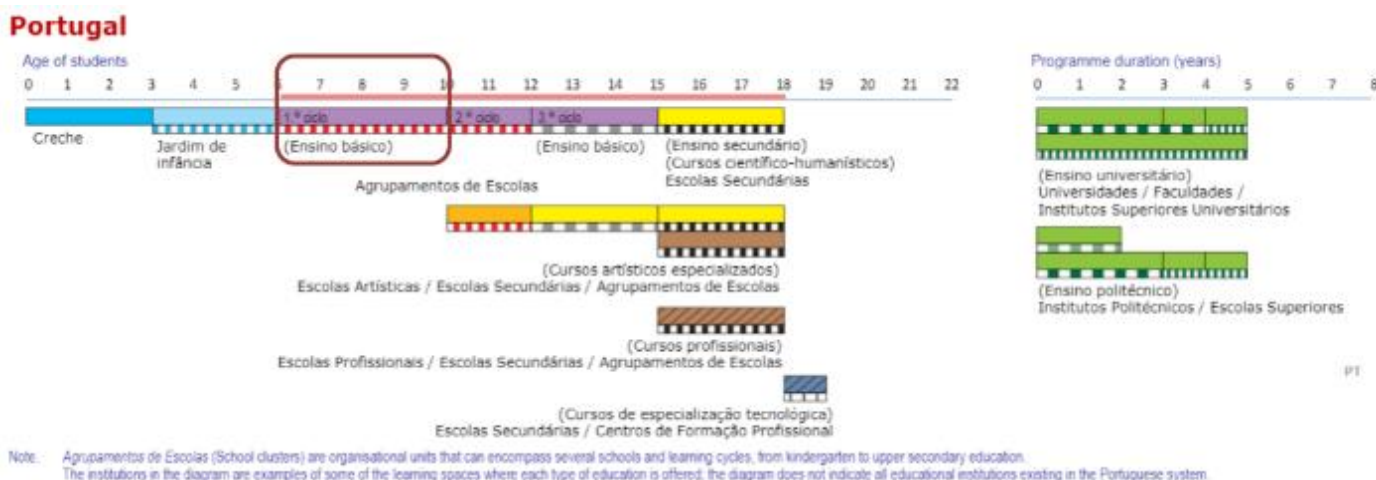

Această mobilitate nu a însemnat doar un schimb de idei, ci o adevărată lecție de viață, contribuind la dezvoltarea mea personală și profesională. Pentru mine, a fost o deschidere către o nouă perspectivă educațională dintr-o țară europeană, de la care am avut enorm de învățat.

Structura sistemului de învățământ din Portugalia

Sistemul de învățământ din Portugalia este structurat pe **mai multe niveluri educaționale**, care urmează un traseu clar, progresiv și care pune accent pe **acces egal, sprijin personalizat și dezvoltarea competențelor**.

Iată o prezentare generală a structurii sistemului educațional portughez:

1. Educația preșcolară

- Se adresează copiilor cu vârste între 3 și 6 ani, iar activitățile sunt centrate pe dezvoltarea socio-emoțională, limbaj, autonomie și creativitate.

2. Învățământul obligatoriu (9 ani + 3 ani) – total 12 clase

▪ Învățământul de bază– 9 ani, împărțit în 3 cicluri:

- Primul ciclu: clasele 1–4 (6–10 ani) - accent pe dezvoltarea generală și pe dobândirea alfabetizării de bază;
- Al doilea ciclu: clasele 5–6 (10–12 ani) - introducerea treptată a disciplinelor ca module distincte;
- Al treilea ciclu: clasele 7–9 (12–15 ani) - discipline cu profesori specializați; se introduce orientarea profesională și consilierea educațională;

▪ Învățământul secundar: clasele 10–12 (15–18 ani)

- Elevii aleg un domeniu de studiu: general (științe, uman, arte) sau profesional/tehnologic;
- Finalizat printr-un examen național;
- Absolvirea permite accesul la învățământul superior sau intrarea pe piața muncii;

3. Învățământul profesional și vocațional

- Include stagii de practică în companii;
- Finalizat cu o calificare profesională și diplomă echivalentă bacalaureatului;

4. Învățământul superior

▪ Universități – accent pe cercetare, teorie, științe fundamentale;

▪ Instituții politehnice – accent pe formare aplicată și profesională;

- Structurat conform sistemului Bologna:
 - Licență (3 ani)
 - Masterat (2 ani)
 - Doctorat (3–4 ani)

🔍 Elemente-cheie ale sistemului portughez:

- Educația este gratuită și obligatorie până la 18 ani;

- Accent pe incluziune și sprijin personalizat;
- Evaluarea este continuă;
- Se pune accent pe consiliere psihopedagogică a elevilor;

Ce am învățat în urma mobilității?

Pe parcursul mobilității Erasmus+, am avut oportunitatea de a observa îndeaproape modalitățile prin care profesorul realizează activități centrate pe elev, diferențiate și individualizate. În școlile vizitate, am descoperit un sistem care încurajează învățarea activă și experiențială. Elevii primesc informații în mod activ, sunt stimulați să gândească critic, să fie creativi și să colaboreze, profesorul încurajându-i să vorbească mai mult, să exploreze, să descopere, în interacțiune cu ceilalți colegi, utilizând materialele și mijloacele de învățământ. Fie că participau la ore de științe, robotică, arte sau dezvoltare personală, implicarea lor era evidentă, iar activitățile propuse aveau mereu un scop practic și relevant pentru situațiile reale din viața de zi cu zi.

Un alt aspect esențial care mi-a atras atenția a fost integrarea firească a tehnologiei în procesul de predare-învățare. Chiar și în clasele primare, copiii lucrează cu aplicații și platforme digitale

gratuite care susțin dezvoltarea abilităților și competențelor tehnice, necesare secolului XXI. Un exemplu elocvent a fost utilizarea seturilor SPIKE pentru activități de robotică – un mod inovator de a învăța prin creație, testare și rezolvare de probleme în echipă.

În concordanță cu obiectivele stabilite în acordul de învățare și Europass, am văzut cum este promovată incluziunea, cum este creat un mediu de învățare prietenos, bazat pe o viziune și valori incluzive comune. Am avut oportunitatea să observ incluziunea ca o practică zilnică în grupul clasei prin participarea la activitatea dedicată *Zilei Internaționale de Conștientizare a Autismului*. Elevii cu cerințe educaționale speciale, cu dizabilități severe, beneficiază de un număr mai mare de personal de îngrijire și supraveghere, de sprijin adaptat și individualizat. Echipa educațională lucrează colaborativ, cu empatie și profesionalism, iar grupul clasei acceptă cu ușurință diferențele. Am înțeles, cu această ocazie, că echitatea în educație nu este un ideal îndepărtat, ci o realitate posibilă, atunci când este susținută de politici clare și de oameni dedicați.

Educația culturală ocupă un loc important în dezvoltarea elevilor. Arta, patrimoniul și identitatea locală sunt integrate armonios în activitățile școlare. Vizitele la Muzeul de Etnografie sau la impunătorul Forte da Graça au fost momente de conectare profundă cu istoria și valorile comunității locale și europene. Astfel, elevii învață să își aprecieze rădăcinile și să își construiască o identitate solidă, ancorată în patrimoniu.

În final, ceea ce a oferit un plus de valoare întregii experiențe a fost colaborarea cu echipe de profesori din Italia și Portugalia. Schimbul intercultural autentic ne-a permis să împărtășim bune practici, să învățăm unii de la alții și să privim educația din perspective diverse. Am înțeles cât de important este să fim deschiși la dialog, la diferență și la învățare continuă, într-un cadru european comun.

Experiența Erasmus+ – Un drum spre schimbare

Această primă participare la un proiect Erasmus+ „Jobshadowing” m-a îmbogățit atât profesional, cât și personal. Am descoperit că educația modernă presupune deschidere, empatie, inovație și colaborare. Am revenit în școală cu idei și instrumente valoroase pe care le-am împărtășit colegilor mei și cu o energie nouă de a face lucrurile altfel, în activitatea mea didactică.

Mai presus de toate, am realizat că astfel de experiențe internaționale contribuie esențial la formarea noastră ca profesori europeni, dornici să inspirăm, să inovăm și să construim o educație relevantă pentru elevii noștri și părinții acestora.

Prof. învățământ primar Grigore Alina

Școala Gimnazială Nr.12 Tulcea

